

Γώργος Δ. Μπίκος, Ιφιγένεια Σχιστού,
Σοφία Τακάογλου, Μαρία Τζώρτζη

Πολιτική Παιδεία

Α΄ Λυκείου

ΝΕΟ
ΣΧΟΛΙΚΟ
ΒΙΒΛΙΟ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

1.1 Άνθρωπος: κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό ον

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Άνθρωπος

- ▶ Τα ατομικά χαρακτηριστικά του ανθρώπου

Κοινωνία: Ένα σύνολο ανθρώπων με τα εξής χαρακτηριστικά:

- ▶ Οργάνωση
- ▶ Αυτοτέλεια
- ▶ Διάρκεια
- ▶ Ταυτότητα
- ▶ Διαφοροποίηση – διαφορετικότητα

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1 Πώς διαμορφώνονται τα ατομικά χαρακτηριστικά κάθε ανθρώπου;

Το άτομο γεννιέται με ορισμένα βιολογικά χαρακτηριστικά. Καθώς μεγαλώνει, αναπτύσσει τη δική του προσωπικότητα, τις δικές του αξίες και ικανότητες, μέσω της αλληλεπίδρασής του, ως βιολογικού όντος, με το κοινωνικό σύνολο ή τις κοινωνικές ομάδες στις οποίες ανήκει. Ο άνθρωπος και η κοινωνία βρίσκονται σε μια συνεχή αλληλεπίδραση, με αποτέλεσμα να διαμορφώνονται ταυτόχρονα και συνεχώς. Η προσωπικότητα του ατόμου είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης δύο παραγόντων: του βιολογικού και του κοινωνικού. Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, ο άνθρωπος δεν είναι μόνο πολιτικό ον αλλά και κοινωνικό και οικονομικό.

2 Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της κοινωνίας;

Κοινωνία είναι ένα σύνολο ατόμων με τα εξής χαρακτηριστικά:

- α. Οργάνωση.** Οι σχέσεις των ανθρώπων ρυθμίζονται από γραπτούς και άγραφους κανόνες.

- β. Αυτοτέλεια.** Κάθε κοινωνία διακρίνεται από τις υπόλοιπες. Για παράδειγμα, η κοινωνία ενός μικρού χωριού είναι ξεχωριστή και διακριτή από τις υπόλοιπες. Επιπλέον, τα μέλη κάθε κοινωνίας ανήκουν σε διάφορα άλλα υποσύνολα, όπως κοινωνικές τάξεις (π.χ. αστική ή εργατική), κοινωνικές ομάδες (π.χ. φαντάροι, ηλικιωμένοι) κ.λπ.
- γ. Διάρκεια.** Η διάρκεια της κοινωνίας είναι ανεξάρτητη από τη διάρκεια ζωής των μελών της.
- δ. Ταυτότητα.** Τα άτομα έχουν συνείδηση ότι αποτελούν ένα ξεχωριστό σύνολο.
- ε. Διαφοροποίηση – διαφορετικότητα.** Τα άτομα ανήκουν σε διαφορετικές κοινωνικές ομάδες, με διαφορετικές αξίες ή συμφέροντα.

ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΓΝΩΣΕΩΝ

Κοινωνία είναι ένα σύνολο ανθρώπων που έχει διάρκεια στον χρόνο και διακρίνεται με βάση τον πολιτισμό του.

- Είναι ένα οργανωμένο σύνολο ατόμων και όχι ένα απλό άθροισμα, εφόσον μέσα από τις σχέσεις τους οι άνθρωποι δημιουργούν τον πολιτισμό τους.
- Είναι σχετικά αυτόνομη, εφόσον έχει έναν δικό της πολιτισμό, αλλά συγχρόνως δέχεται και επιδράσεις από τις άλλες κοινωνίες.

Η κοινωνία αποτελείται από κοινωνικές ομάδες, δηλαδή σύνολα ατόμων με κοινή ταυτότητα και σκοπό, όπως, για παράδειγμα, οι καθηγητές ενός σχολείου, μια ομάδα ποδοσφαίρου κ.λπ.

3 Πώς διαμορφώνεται η προσωπικότητα του ατόμου;

Η προσωπικότητα του ατόμου είναι αποτέλεσμα της διαδικασίας κοινωνικοποίησης. Αυτή η διαδικασία δεν είναι παθητική. Το άτομο είναι δέκτης αλλά και πομπός. Δέχεται και στέλνει μηνύματα στις διάφορες κοινωνικές ομάδες στις οποίες ανήκει, αποκτά γνώσεις και μαθαίνει τρόπους συμπεριφοράς.

Κριτήριο αξιολόγησης

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α*

A1 Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Ο άνθρωπος δεν είναι μόνο πολιτικό ον, αλλά και οικονομικό και κοινωνικό (Αριστοτέλης).

Μονάδες 3

β. Στην Αθηναϊκή δημοκρατία ο πολίτης συμμετέχει μόνο στην Εκκλησία του Δήμου.

Μονάδες 3

γ. Σύμφωνα με τον Σωκράτη, στόχος της πολιτικής οφείλει να είναι η ηθική βελτίωση των πολιτών.

Μονάδες 3

δ. Πολιτική είναι ο αγώνας για την απόκτηση, την άσκηση και την κατανομή της εξουσίας.

Μονάδες 3

ε. Στην κλασική Αθήνα, όσοι ασκούσαν δημόσια αξιώματα ελέγχονταν μόνο στο τέλος της θητείας τους.

Μονάδες 3

Στις παρακάτω προτάσεις, από A2 μέχρι και A3, να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A2 Η κοινωνία που είναι σύνολο ανθρώπων έχει ως χαρακτηριστικό:

α. την ενότητα

γ. την ισότητα

β. τη διαφοροποίηση

δ. τη μικρή χρονική διάρκεια

Μονάδες 5

A3 Χαρακτηριστικά ενός ποιοτικού πολιτικού λόγου θεωρούνται:

α. η σαφήνεια και η λιτότητα,

β. η πειθώ με επιχειρήματα,

- γ. η πολιτισμένη αντιπαράθεση,
- δ. όλα τα παραπάνω.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Β

A4 Ποια είναι η έννοια του πολίτη στην αρχαία Ελλάδα;

Μονάδες 25

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Α

B1* Πώς ορίζεται η κοινωνία και ποια είναι τα χαρακτηριστικά της;

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Β

B2 Πώς διαμορφώνονται τα ατομικά χαρακτηριστικά του κάθε ατόμου;

Μονάδες 25

Πολιτική Παιδεία

Α΄ Λυκείου

Το βιβλίο αυτό φιλοδοξεί να συμβάλει στη σωστή προετοιμασία των μαθητών της Α΄ Λυκείου στο νέο μάθημα *Πολιτική Παιδεία*. Προσαρμοσμένο στις αυξημένες διδακτικές ανάγκες αποτελεί μια συγκροτημένη πρόταση για τη διδασκαλία και την εξέταση του μαθήματος.

Συγκεκριμένα, κάθε κεφάλαιο περιλαμβάνει:

- Συνοπτική παρουσίαση της ύλης με διαγράμματα
- Παρουσίαση του μαθήματος με ερωτήσεις – απαντήσεις
- Απαντήσεις στις ερωτήσεις – ασκήσεις – δραστηριότητες του σχολικού βιβλίου
- Ερωτήσεις και ασκήσεις για λύση (αντικειμενικού τύπου και ανάπτυξης)
- Ωριαίο κριτήριο αξιολόγησης στην ύλη του κεφαλαίου

Ακολουθούν δώδεκα κριτήρια αξιολόγησης σε όλη την εξεταστέα ύλη σύμφωνα με τις οδηγίες αξιολόγησης για τις γραπτές προαγωγικές εξετάσεις. Στο τέλος του βιβλίου δίνονται οι απαντήσεις σε όλες τις ερωτήσεις και τις ασκήσεις για λύση, καθώς και σε όλα τα κριτήρια αξιολόγησης.

ISBN 978-960-566-951-5

9 789605 669515

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ./ΣΗΣ 6951

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ
ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

www.metaixmio.gr